

Drogvaneundersökning år 2008

Årskurs 9
&
Årskurs 2 på gymnasiet

Härjedalens kommun

Sammanfattning

Under hösten 2006 tog den politiska ledningen i Jämtlands läns landsting och Kommunförbundet samt Polisen initiativ till en bred civil mobilisering mot alkohol, narkotika och drogrelaterad kriminalitet i Jämtlands län. Mobiliseringen efterfrågar uppgifter om omfattningen av alkohol- och narkotikakonsumtionen i Jämtlands län. Därav har denna drogvaneundersökning tillkommit. Undersökningen har genomförts som en totalundersökning utifrån Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysnings enkät om drogvvanor bland elever i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet. Svarsfrekvensen är 68 procent i Jämtlands län. I undersökningen ställs frågor om trivsel i skolan, konsumtion av tobak, alkohol, narkotika och andra droger samt spel.

Årskurs 9 vårterminen 2008

Tre fjärdedelar av flickorna och åtta av tio pojkar i årskurs 9 i Härjedalens kommun trivs i skolan. Det är 8 procent av ungdomarna i årskurs 9 i Härjedalens kommun som har provat narkotika. Bland flickorna i årskurs 9 i Härjedalens kommun är det sex av tio som varken röker eller snusar och bland pojkarna är andelen två tredjedelar. Det är fler som röker och/eller snusar bland kommunens ungdomar än i länet och i riket. Över en tredjedel av flickorna i årskurs 9 i Härjedalens kommun har druckit hembränt samt dricker intensivt och blir berusade en gång i månaden eller oftare. En femtedel av flickorna har druckit mer än fem liter ren alkohol på ett år. Bland pojkarna ligger samma beteende på mellan 20-30 procent. Den totala årskonsumtionen av alkohol är 2,3 liter 100-procentig alkohol för pojkarna och 2,9 liter bland flickorna i kommunen.

Årskurs 2 på gymnasiet vårterminen 2008

Nedanstående redovisade resultat bygger på elever från Härjedalens kommun som studerar i annan kommun i länet, eftersom ingen klass i Härjedalens kommun besvarat enkäten. En betydligt högre andel av männen i årskurs 2 på gymnasiet från kommunen än i länet och riket trivs i skolan medan kvinnorna från kommunen trivs i samma utsträckning som i länet och i riket. Endast ett fåtal ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet från Härjedalens kommun har provat narkotika. Det är 67 procent bland kvinnorna från Härjedalens kommun i årskurs 2 på gymnasiet och 48 procent av männen som varken röker eller snusar. Det är för kvinnorna en högre andel än i länet och i riket och för männen en lägre andel än i länet och i riket. Ungdomarna från Härjedalens kommun har druckit hembränt och smuggelsprit i högre utsträckning än länet och riket. Hälften av kvinnorna och nästan 60 procent av männen i årskurs 2 på gymnasiet från kommunen dricker sig berusade och intensivkonsumerar alkohol en gång i månaden eller oftare.

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Undersökningens genomförande	4
Svarsfrekvens	4
Årskurs nio	4
Gymnasieelever	4
Jämförelser och etiska överväganden	5
Årskurs 9	6
Skydds- och riskfaktorer	6
Drogvanor	8
Doping	8
Sniffning	8
Narkotika	8
Tobak	10
Alkohol	10
Spel	13
Gymnasiet årskurs 2	14
Skydds- och riskfaktorer	14
Drogvanor	15
Doping	15
Sniffning	15
Narkotika	15
Tobak	16
Alkohol	16
Riskuppfattning vid några olika beteenden	18
Spel	19

Ansvarig utgivare:

Thomas Andersson, alkohol- och drogpolitisk länssamordnare, Jämtlands läns landsting

Rapportförfattare:

Ida Johansson, Junis Jämtland

Bakgrund

Under hösten 2006 tog den politiska ledningen i Jämtlands läns landsting och Kommunförbundet samt Polisen initiativ till en bred civil mobilisering mot alkohol, narkotika och drogrelaterad kriminalitet i Jämtlands län. Det är ett viktigt steg för en hållbar framtid och en attraktiv region.

Det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet sker på olika arenor. Mobiliseringens ambition år 2008 är därför att fortsätta stödja samverkan mellan myndigheter, företag, frivilligorganisationer och enskilda individer kring alkohol- och narkotikafrågan. Tillförlitliga uppgifter om omfattningen av alkohol- och narkotikakonsumtionen i länet har saknats. Initiativ har därför tagits till att göra en mer omfattande drogvaneundersökning i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län. Denna undersökning har skett i samverkan mellan Jämtlands läns landsting, kommunerna i Jämtlands län, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) och Junis Jämtland och har bland annat resulterat i denna rapport.

Undersökningens genomförande

I år 2008 har således samtliga kommuner i Jämtlands län, via Thomas Andersson, alkohol- och narkotikapolitisk länsamordnare på Jämtlands läns landsting, låtit genomföra en drogvaneundersökning bland alla årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet i länet. De ungdomar som är folkbokförda i någon av Jämtlands läns kommuner men går på en skola utanför länet finns dock inte med i denna undersökning. Enkäten som har används i undersökningen är densamma som CAN använder i sina årliga drogvaneundersökningar på ett urval elever i Sverige. Årskurs 9 får svara på 76 frågor och årskurs 2 på gymnasiet får svara på samma frågor plus en till. Enkäten skickades ut av CAN och besvarades under mars 2008. Efter att CAN scannat in enkätsvaren har Junis Jämtland bearbetat och sammanställt resultaten i rapporter.

Svarsfrekvens

Undersökningen har genomförts som en totalundersökning i Jämtlands län, vilket omfattade 79 klasser i årskurs 9 varav 64 klasser besvarade enkäten samt 117 klasser i årskurs 2 på gymnasiet varav 72 klasser svarade.

Antalet bearbetade formulär uppgick till 1098 i årskurs 9 fördelat på svar från 586 pojkar och 511 flickor. Antalet bearbetade formulär uppgick till 1091 på gymnasiet fördelat på svar från 537 pojkar och 553 flickor. Det ger en ungefärlig svarsfrekvens på 68 procent i årskurs 9 och 67 procent i årskurs 2 på gymnasiet.

Årskurs nio

I årskurs 9 går i huvudsak alla elever från Härjedalens kommun även i kommunen, ett fåtal går i Bergs kommun. Ett fåtal elever som går i årskurs 9 i Härjedalens kommun kommer från Östersunds eller annan kommun. Dessa elevers skoltrivsel och drogvanor redovisas i respektive kommuns rapport. Svar har inkommit från samtliga klasser i årskurs 9 i Härjedalens kommun.

Gymnasieelever

Övervägande delen av de ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet, som är folkbokförda i Härjedalens kommun och som har svarat på enkäten, går i Östersunds kommun och resterande i Bergs och Krokoms kommun. Inga enkäter är inlämnade från elever som går i årskurs 2 på gymnasiet i

Härjedalens kommun. Resultat som redovisas i denna rapport, gäller således ungdomar som har sitt vardags- och skolliv i en annan kommun än Härjedalen.

Jämförelser och etiska överväganden

Årets rikssiffror var vid skrivandet av denna rapport ännu inte bearbetade, varför jämförelser med riket genomgående redovisar 2007 års fördelning hämtade från CAN Rapport 108 Skolelevs drogvanor 2007 (Erik Fender & Thomas Hvitfeldt). I tabellerna görs även jämförelser med Jämtlands län som helhet, vilket betecknas med ett Z.

Undersökningen värnar om anonymiteten och syftar till att se tendenser i ungdomars vanor snarare än att peka ut enskilda individer. Statistiska centralbyrån har som regel att resultat som grundar sig på sju eller färre enskilda individers svar inte redovisas. Det är en regel som även denna rapport tagit fasta på. Det är av den anledningen som det i tabellerna ibland redovisas en stjärna *. Det betyder att ett fåtal individer svarat på denna fråga men att antalet är sju eller färre.

Årskurs 9

Skydds- och riskfaktorer

Bland flickor i årskurs 9 i Härjedalens kommun är skoltrivseln något lägre än i Jämtlands län och i riket. Bland pojkar i årskurs 9 i Härjedalens kommun trivs en marginellt högre andel i skolan än i länet men lägre än i riket. En högre andel av pojkarna, 83 procent än flickorna 74 procent i kommunen anger att de trivs mycket eller ganska bra i skolan.

Dubbelt så många flickor som trivs mycket dåligt eller dåligt i skolan uppger att de är storkonsumenter av alkohol och/eller har använt narkotika jämfört med dem som trivs mycket bra eller bra i skolan. Pojkar som trivs varken bra eller dåligt i skolan uppger i högre grad att de är storkonsumenter av alkohol och/eller har använt narkotika.

Skoltrivsel och skolkning åk 9 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket (andel i procent)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Skoltrivsel	74	79	81	83	82	85	79	81
Skolkar aldrig	58	59	49	61	59	51	60	59

• Hur trivs du i skolan? (Mycket bra, Ganska bra) • Brukar du skolka? (Nej, aldrig)

A Rikets siffror är från år 2007

Ju oftare man skolkar desto högre andel är det som uppger att de är storkonsumenter av alkohol och/eller har provat narkotika. I princip uppger flickor och pojkar i årskurs 9 i Härjedalens kommun i lika hög grad som i länet att de aldrig skolkar. Det är en högre andel av eleverna i kommunen än i riket, som uppger att de aldrig har skolkat.

I Härjedalens kommun uppger 82 procent av eleverna i årskurs 9 att de inte har blivit mobbade de senaste 12 månaderna, vilket är ungefär detsamma som i länet. Omkring hälften av eleverna i Härjedalens kommun uppger att de får vara med och bestämma över saker som är viktiga för dem på sin skola, vilket är ungefär detsamma som i länet.

Sociala relationer och föräldrars attityder åk 9 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun och länet (andel i procent)

	Flickor		Pojkar		Totalt	
	Härjedalen	Z	Härjedalen	Z	Härjedalen	Z
Ej mobbad	82	83	81	83	82	83
Medbestämmande i skolan	50	54	55	53	53	54
Familjetrivsel	68	75	91	84	81	80
Föräldrar negativa t cigaretter	96	95	98	94	97	94
Föräldrar negativa t alkohol	80	81	86	80	83	81

• Har du blivit mobbad de senaste 12 månaderna? (Nej) • Vi elever får vara med och bestämma över saker som är viktiga för oss på vår skola (Stämmer ganska/mycket bra) • Hur nöjd är du vanligtvis med ditt förhållande till din familj? (Mycket nöjd/nöjd) • För mina föräldrar är det okej att jag röker cigaretter (Stämmer mycket/ganska dåligt) • För mina föräldrar är det okej att jag dricker alkohol (Stämmer mycket/ganska dåligt)

Det är en lägre grad bland flickorna i kommunen än i länet som trivs med sin familj medan andelen är högre bland pojkarna i Härjedalens kommun jämfört med Jämtlands län. Det är i Jämtlands län tre gånger vanligare att ungdomar som är missnöjda med sitt förhållande till familjen uppger att de har använt narkotika och/eller är storkonsumenter av alkohol, jämfört med ungdomar som är nöjda med sin familj. Rökning och/eller snusning är dubbelt så vanligt bland

ungdomar i årskurs 9 i Jämtlands län som är missnöjda med förhållandet till sin familj jämfört med nöjda ungdomar. Andelen som är storkonsumenter och/eller har använt narkotika är högre bland dem som är missnöjda med sin familjs ekonomiska situation än bland dem som är nöjda.

Nästan alla ungdomar i årskurs 9 i Härjedalens kommun uppger att deras föräldrar inte tycker att det är okej att ungdomarna själva röker cigaretter. Det är betydligt vanligare att ungdomar i Jämtlands län har provat narkotika, konsumerar stora mängder alkohol och brukar tobak om deras föräldrar tillåter cigaretter än om föräldrarna inte tillåter detsamma.

De flesta ungdomar i årskurs 9 i Härjedalens kommun uppger även att deras föräldrar inte tycker att det är okej att ungdomarna dricker alkohol. Andelen skiljer sig något åt mellan könen, där 80 procent av flickorna och 86 procent av pojkarna i Härjedalens kommun uppger att deras föräldrar inte tycker att alkoholkonsumtion är okej. Bland ungdomar som uppger att det är okej för deras föräldrar att de dricker alkohol är det 33 procent i årskurs 9 i Jämtlands län som även är storkonsumenter av alkohol jämfört med 8 procent storkonsumenter bland ungdomar vars föräldrar inte tillåter alkoholkonsumtion. Även andelen narkotikaerfarenhet och tobaksbruk är högre bland ungdomar vars föräldrar tillåter alkoholkonsumtion än bland dem vars föräldrar inte tycker att alkohol är okej.

Gällande föräldrar som bjuder på alkohol hemma, syns tendenser på att redan ungdomar som får smaka alkohol ur föräldrars glas, har en något förhöjd risk att vara storkonsumenter av alkohol. Ungdomar i Jämtlands län som uppger att föräldrarna hemma bjuder dem på enstaka glas eller mer har tre gånger så stor risk att vara storkonsumenter av alkohol än de som aldrig blir bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar.

Drogvanor

Drogvanor årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, övriga länet, länet och riket (andel i procent)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Använt anabola steroider	0	*	1	0	*	2	0	1
Sniffat någon gång	*	10	4	*	8	5	12	9
Använt narkotika någon gång	18	8	5	0	8	6	8	8
Snusar	*	13	5	23	18	17	19	16
Röker	40	34	30	23	24	20	31	29
Druckit alkohol senaste 12 mån	74	68	68	73	63	61	74	65

• Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination? (Ja flera gånger/kurer, Ja ett fåtal gånger/kurer, Ja en gång) • Har du sniffat någon gång? • Har du någon gång använt narkotika?

• Snusar du? (Ja, varje dag, Ja, nästan varje dag, Ja men bara ibland)

• Röker du? (Ja, varje dag, Ja, nästan varje dag, Ja men bara när det är fest, Ja men bara ibland)

• Har du någon gång under de 12 senaste månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit? (Ja)

A Rikets siffror är från år 2007

Doping

Endast ett fåtal enskilda personer i Jämtlands län uppger att de har använt anabola androgena steroider utan läkarordination. I årskurs 9 är ingen av dessa från Härjedalens kommun.

Sniffning

I Härjedalens kommun uppger 12 procent i årskurs nio att de någon gång sniffat, vilket är högre jämfört med 9 procent i länet. Andelen i årskurs 9 som uppger att de någon gång sniffat är dessutom högre i Jämtlands län än i riket. På länsnivå är det en marginell skillnad mellan könen, flickor 10 procent och pojkar 8 procent.

Bland de ungdomar i årskurs 9 i Jämtlands län som någon gång har sniffat är drygt en tredjedel storkonsumenter av alkohol (total årskonsumtion på 5 liter eller mer 100 % alkohol) och 40 procent har provat narkotika. Bland ungdomar i länet som aldrig har sniffat är var tionde ungdom storkonsument av alkohol och knappt 5 procent har provat narkotika.

Narkotika

Andelen som i årskurs 9 i Härjedalens kommun svarar att de någon gång använt narkotika är för flickorna 18 procent och ingen bland pojkarna. Det är för flickorna betydligt högre andel än både i länet och i riket där andelen ligger på 8 respektive 5 procent.

Hasch/marijuana (cannabis) är den vanligaste drogen som ungdomarna i Härjedalens kommun provat. På länsnivå har 7 procent i årskurs 9 använt cannabis, 2 procent har använt sömn/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination och 1 procent har använt amfetamin och ecstasy.

Samband mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler

Betydligt fler som har använt narkotika är också storkonsumenter av alkohol. Det är fler flickor än pojkar som kombinerar läkemedel med alkohol i berusningssyfte och det gäller i synnerhet dem som använt narkotika. Beteendet är dessutom vanligare i Jämtlands län än i riket. Detsamma gäller sniffning. Röker och/eller snusar gör en betydligt högre andel ungdomar som har provat narkotika än de som inte har provat.

Samband mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler Årskurs 9 Jämtlands län Jämförelse mellan Jämtlands län och riket (andel i procent)

	Flickor				Pojkar			
	Använt narkotika		Ej använt narkotika		Använt narkotika		Ej använt narkotika	
	Jämtlands län	Riket ^A	Jämtlands län	Riket ^A	Jämtlands län	Riket ^A	Jämtlands län	Riket ^A
Storkonsument av alkohol ^B	50	57	7	10	48	47	11	15
Blandat läkemedel och alkohol för berusning	58	44	9	6	25	20	9	1
Röker och/eller snusar	88	78	32	28	73	72	24	22
Har sniffat någon gång	53	37	6	3	42	29	5	3
Trivs dåligt i skolan	*	8	6	5	*	8	4	4
Skolkar ofta ^C	38	36	8	12	19	29	6	10
Svårt prata med föräldrar	43	30	22	19	23	21	14	12
Svårt prata med elevvårdspersonal	73	62	52	49	31	43	34	36
Svårt prata med syskon	48	25	24	23	21	14	21	19

A Rikets siffror är från år 2007

B kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex, dvs har druckit mer än en halvliter 100procentig alkohol senaste 12 månaderna.

C Skolkar en gång i månaden eller oftare

De allra flesta elever uppger att de trivs i skolan och skillnaderna är mycket små mellan de som använt narkotika och de utan narkotikaerfarenhet. När det gäller skolkning är skillnaderna större. I Jämtlands län uppger 38 procent av flickorna och 19 procent av pojkarna med narkotika erfarenhet att de skolkar en gång i månaden eller oftare. Bland flickor utan narkotikaerfarenhet ligger andelen på 8 procent och bland pojkarna på 6 procent.

Det är överlag fler flickor än pojkar som uppger att de har svårt att prata med förälder eller annan vuxen de bor med, elevvårdspersonal eller syskon om de har problem eller bara vill prata. Det gäller i synnerhet flickor med narkotikaerfarenhet. I Jämtlands län syns ingen skillnad gällande svårighet att prata med elevvårdspersonal eller syskon mellan pojkar med och utan narkotikaerfarenhet.

Sociala relationer i årskurs 9 i Jämtlands län

Jämförelse mellan ungdomar med och utan narkotikaerfarenhet (andel i procent)

	Använt narkotika	Ej använt narkotika
Har vänner som tvingar till sig mobiltelefon eller pengar	47	20
Har vänner som stulit bil/mc	47	11
Har vänner som slåss	80	51
Mobbar andra	51	18
Blir mobbad	32	14
Har varit utsatt för våld	23	6

• Hur många av dina vänner (inom och utom skolan) /har tvingat till sig någon annans pengar eller mobiltelefon/ har stulit en bil eller motorcykel/slåss? (Någon enstaka, En del, De flesta) • Har du /varit med och mobbat någon/blivit mobbad/ de senaste 12 månaderna? (Ja, någon enstaka gång, Ja, 2-3 gånger i månaden, Ja ungefär en gång i veckan, Ja, flera gånger i veckan) • Har någon med avsikt slagit dig eller utsatt dig för våld vid något tillfälle under de senaste 12 månaderna, så att du skadades så mycket att du blivit tvungen att besöka sjuksystem, läkare eller tandläkare? (Ja, en gång, Ja flera gånger)

Ungdomar som har använt narkotika anger i högre grad än de som inte har använt narkotika att de mobbar andra samt har kompisar som slåss, tvingar till sig andras mobiltelefoner eller pengar eller har stulit en bil eller motorcykel. Ungdomar som har använt narkotika uppger även i högre grad än andra att de själva blivit mobbade samt varit utsatta för våld där de varit tvungna att söka vård och utan att de har gjorts en polisanmälan.

Tobak

Tobaksvanor årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket (andel i procent)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Varken röker el snusar	60	62	69	66	70	73	63	66
Röker endast	26	24	26	*	10	8	16	17
Röker och snusar	*	10	4	16	14	12	15	12
Snusar endast	0	3	1	*	4	5	*	4

A Rikets siffror är från år 2007

Andelen som svarar att de varken röker eller snusar är lägre bland ungdomarna i årskurs 9 från Härjedalens kommun än både i länet och i riket. Den totala andelen ungdomar som endast röker är ungefär densamma i kommunen och i länet. Övervägande delen uppger att de enbart röker när det är fest eller bara ibland. Uppger att de både röker och snusar gör en högre andel i årskurs 9 från Härjedalens kommun än i länet och i riket. Bland ungdomar som röker och/eller snusar i årskurs 9 i Jämtlands län uppger 33 procent att de är storkonsumenter av alkohol och 20 procent att de har provat narkotika jämfört med 3 respektive 2 procent bland tobaksfria ungdomar i länet.

Några ungdomar i Jämtlands län uppger att de i förskoleåldern rökte sin första cigarett och rökte dagligen i en ålder av 7-9 år. Ungdomar i årskurs 9 i Jämtlands län med narkotikaerfarenhet har en lägre debutålder för sin första cigarett än ungdomar utan narkotikaerfarenhet. Flickorna var 11 år och 9 månader respektive 13 år. Bland pojkarna i länet skiljer det 4 månader mellan 12 år och 2 månader respektive 12 år och 6 månader. Medelåldern för rökning dagligen är bland länets flickor utan narkotikaerfarenhet 14 år. Bland flickor som har provat narkotika är medelåldern 11 månader lägre. Bland pojkarna i länet är medelåldern för debuterande av daglig rökning densamma för pojkar med eller utan narkotikaerfarenhet, nämligen 13 år och 7 månader.

Alkohol

Alkoholvanor årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket
(andel i procent, årskonsumtion anges i liter 100 % alkohol)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Druckit smugglad öl senaste året	58	49	u s	48	36	u s	53	42
Druckit smuggelsprit senaste året	26	30	30	28	23	26	27	26
Druckit hembränt senaste året	36	31	15	25	25	12	30	28
Intensivdricker 1 ggr i mån	32	22	23	30	21	23	31	21
Berusad 1 ggr i mån el oftare	34	22	26	23	19	22	28	20
Total årskonsumtion i liter	2,9	2,0	2,2	2,3	2,3	3,0	2,6	2,1

- Druckit smuggelsprit senaste 12 månaderna (En gång, 2-4 gånger, 5-10 gånger, Mer än 10 gånger)
- Druckit hembränt senaste 12 månaderna (En gång, 2-4 gånger, 5-10 gånger, Mer än 10 gånger)
- Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv kvarting) eller en hel flaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle? (Någon gång i veckan, Ett par gånger i månaden, Någon gång i månaden)
- Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad? (Någon gång i veckan, Ett par gånger i månaden, Någon gång i månaden)

A Rikets siffror är från år 2007 förutom berusningsdrickande som är från år 2006.

u s Uppgift saknas

Över hälften av ungdomarna i årskurs 9 i Härjedalens kommun har druckit smugglad öl de senaste 12 månaderna och mer än var fjärde har druckit smuggelsprit. Konsumtion av hembränt de senaste 12 månaderna har skett i mer än dubbel så stor omfattning bland ungdomarna i Härjedalens kommun än i riket. En högre andel flickor än pojkar i Härjedalens kommun uppger att de har druckit smugglad öl och hembränt.

Intensivkonsumtion (18 cl sprit) och berusningsdrickande en gång i månaden eller oftare sker i högre utsträckning i årskurs 9 i Härjedalens än i länet och i riket. Bland flickorna i kommunen uppges berusningsdrickande en gång i månaden eller oftare i högre utsträckning än bland pojkarna, 34 jämfört med 23 procent.

Den totala årskonsumtionen av alkohol räknas ut med hjälp av att addera hur mycket ungdomarna svarar att de dricker vid varje tillfälle multiplicerat med uppgivna dryckestillfällen. Ett medelvärde räknas därefter ut genom att dividera den gemensamma totalkonsumtionen med antalet respondenter. Medelvärdet för den totala årskonsumtionen för flickor i årskurs 9 i Härjedalens kommun är högre än i riket, 2,9 liter jämfört med 2,2 liter. Medelvärdet för den totala årskonsumtionen för pojkar i kommunen är lägre än i riket, 2,3 liter jämfört med 3,0 liter.

Alkoholen får ungdomarna i huvudsak tag ifrån kompisar eller kompisars syskon. Näst vanligaste sättet är från en annan vuxen som köper ut eller annat sätt. Åtkomstsätten är desamma år 2008 som år 2003.

Problem i samband med alkoholkonsumtion årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket (andel i procent)

Konsekvens	År 2003		År 2008							
	Flicka	Pojke	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Z	Z	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Grälat	42	23	42	32	25	20	17	15	30	24
Förstört saker/kläder	31	24	32	28	20	20	19	13	25	23
Tappat värdesaker	24	16	32	21	16	20	15	10	25	18
Bråkat/Slagits	22	24	22	12	4	14	13	6	18	12
Olycka/Skada	20	20	*	15	12	13	14	8	13	14
Oskyddat sex	24	16	28	16	11	14	9	8	20	12
Oönskat sex	12	15	20	12	8	*	7	7	13	9
Bråk med polisen	13	10	*	6	4	*	9	6	8	7

A Rikets siffror är från år 2007

Grälat, förstört saker/kläder och tappat pengar/värdesaker är det vanligaste problemet i samband med alkoholkonsumtion som ungdomar i årskurs 9 vårterminen 2008 i Härjedalens kommun råkat ut för. Andelen är högre bland flickor än pojkar. Jämfört med år 2003 är andelen på länsnivå som har förstört saker/kläder och tappat pengar/värdesaker i samband med alkoholkonsumtion lägre år 2008.

Oskyddat sex, bråkat/slagits och oönskat sex är därefter vanligaste negativa konsekvens av alkoholkonsumtion bland flickor i Härjedalens kommun. Bland pojkar är ordningen oskyddat sex, bråkat/slagits och olycka/skada. Det är vanligare att ungdomar i årskurs 9 i Härjedalens kommun hamnar i slagsmål i samband med alkoholkonsumtion än i riket, särskilt bland flickor där även oskyddat och oönskat sex utmärker sig i kommunen jämfört med riket. Högre andel av dem i Jämtlands län som svarar att de har råkat i slagsmål eller råkat i bråk med polisen i samband med alkoholkonsumtion har också använt narkotika än de som aldrig råkat i bråk.

Andelen som fått problem i samband med alkoholkonsumtion är på länsnivå genomgående lägre år 2008 än år 2003 både för flickor och pojkar.

Samband mellan storkonsumtion av alkohol och vissa andra variabler

Den totala årskonsumtionen av alkohol räknas ut med hjälp av att addera hur mycket ungdomarna svarar att de dricker vid varje tillfälle multiplicerat med uppgivna dryckestillfällena. Det kan sedan användas till att göra ett konsumtionsindex med sju olika kategorier. Kategori 0 konsumerar inte alkohol överhuvudtaget, så kallade icke-konsumenter. Kategori 1-2 dricker upp till 149 cl ren alkohol om året och är i texten kallad för lågkonsument. Kategori 3-4 dricker mellan 150-499 cl om året. Kategori 5-6 dricker mer än fem liter ren alkohol om året och benämns som storkonsument. För att få en uppfattning om storleken av konsumtionen kan nämnas att 150 cl ren alkohol per år ungefär motsvarar 5 burkar starköl eller 30 cl sprit per månad. Fem liter ren alkohol per år motsvarar en konsumtion av cirka 16 burkar starköl eller cirka en liter sprit per månad.

Betydligt fler storkonsumenter av alkohol än lågkonsumenter har använt narkotika. Det är fler flickor än pojkar som kombinerar läkemedel med alkohol i berusningssyfte och det gäller i synnerhet de som konsumerar alkohol i stora mängder. Beteendet är dessutom vanligare i Jämtlands län än i riket. Detsamma gäller sniffning. Röker och/eller snusar gör en betydligt högre andel ungdomar som konsumerar mycket alkohol än de som konsumerar lite eller inget alls.

Samband mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler Årskurs 9 Jämtlands län Jämförelse mellan Jämtlands län och riket (andel i procent)

	Flickor								Pojkar							
	Jämtlands län				Riket ^A				Jämtlands län				Riket ^A			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
Använt narkotika	0	5	13	36	1	2	7	24	*	4	19	28	1	3	11	16
Blandat läkemedel och alkohol för berusning	0	9	21	45	*	3	13	34	*	10	11	27	0	1	3	10
Röker och/eller snusar	*	31	78	89	2	24	63	76	*	22	56	81	3	17	51	66
Har sniffat någon gång	*	7	18	33	1	3	7	15	*	7	16	20	1	4	6	11
Trivs dåligt i skolan	*	5	13	11	3	5	6	7	*	5	3	4	4	3	5	7
Skolkar ofta ^B	0	8	21	33	3	9	20	34	*	4	14	20	5	9	16	24
Svårt prata med föräldrar	15	23	36	31	13	19	24	26	11	16	19	17	10	12	16	17
Svårt prata med elevvårdspersonal	44	56	56	67	41	49	57	62	32	35	34	41	31	37	42	43
Svårt prata med syskon	21	29	22	29	21	24	22	25	26	19	21	20	18	18	20	20

A Rikets siffror är från år 2007

B Skolkar en gång i månaden eller oftare

De allra flesta elever uppger att de trivs i skolan och skillnaden är obefintlig bland pojkarna men bland flickorna i Jämtlands län syns en skillnad mellan lågkonsumenter och storkonsumenter av alkohol. När det gäller skolkning är skillnaderna större och syns även bland pojkarna. I Jämtlands län uppger 33 procent av flickorna och 20 procent av pojkarna som konsumerar stora mängder alkohol att de skolkar en gång i månaden eller oftare. Bland elever som inte konsumerar alkohol överhuvudtaget är det enbart ett fåtal individer som skolkar en gång i månaden eller mer.

Det är överlag fler flickor än pojkar som uppger att de har svårt att prata med förälder eller annan vuxen de bor med om de har problem eller bara vill prata och det gäller i synnerhet flickor som konsumerar en större mängd alkohol. Två tredjedelar av storkonsumerande flickor och fyra av tio storkonsumerande pojkar har svårt att samtala med elevvårdspersonal vid problem, vilket är

högre andelar än övriga. Svårigheter att prata med syskon ligger mellan 20 och 30 procent för alla oavsett kön eller alkoholkonsumtion.

Sociala relationer i årskurs 9 i Jämtlands län

Jämförelse mellan ungdomar med total årskonsumtion på 5 liter 100 procentig alkohol på ett år och resten (andel i procent)

	Storkonsument av alkohol	Ej storkonsument
Har vänner som tvingar till sig mobiltelefon eller pengar	36	20
Har vänner som stulit bil/mc	38	11
Har vänner som slåss	75	50
Mobbar andra	42	18
Blir mobbad	20	15
Har varit utsatt för våld	10	6

• Hur många av dina vänner (inom och utom skolan) /har tvingat till sig någon annans pengar eller mobiltelefon/ har stulit en bil eller motorcykel/slåss? (Någon enstaka, En del, De flesta) • Har du /varit med och mobbat någon/blivit mobbad/ de senaste 12 månaderna? (Ja, någon enstaka gång, Ja, 2-3 gånger i månaden, Ja ungefär en gång i veckan, Ja, flera gånger i veckan) • Har någon med avsikt slagit dig eller utsatt dig för våld vid något tillfälle under de senaste 12 månaderna, så att du skadades så mycket att du blivit tvungen att besöka sjuksyster, läkare eller tandläkare? (Ja, en gång, Ja flera gånger)

Ungdomar som konsumerar stor mängd alkohol anger i högre grad än de som konsumerar mindre att de mobbar andra samt har kompisar som slåss, tvingar till sig andras mobiltelefoner eller pengar eller har stulit en bil eller motorcykel. Ungdomar som konsumerar mycket alkohol uppger även i något högre grad än andra att de själva blivit mobbade eller varit utsatta för våld där de varit tvungna att söka vård och utan att de har gjorts en polisanmälan. Runt 7 procent av storkonsumenterna av alkohol uppger att de varit i kontakt med ungdomsmottagning eller sjukvård på grund av att de använt alkohol, narkotika eller andra droger, 14 procent har varit i kontakt med socialtjänsten och 22 procent med polisen.

Spel

Spelvanor årskurs 9 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket (andel i procent)

	Flickor			Pojkar			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Ej spel om pengar sen 30 dagar	88	91	u s	72	79	u s	79	85
Lotteri om pengar	42	45	39	33	37	34	37	41
Poker på Internet om pengar	*	2	3	*	7	15	*	5
Övrigt Internetspel om pengar	*	12	12	36	26	25	24	19
Ljugit om sitt spelande	*	2	u s	*	5	u s	7	4

• Har ej spelat de senaste 30 dagarna. • Har du spelat på lotter om pengar (tex Triss eller Bingolotto) de senaste 12 månaderna? • Har du spelat poker om pengar på Internet de senaste 12 månaderna? • Har du spelat övriga spel om pengar på Internet de senaste 12 månaderna? (Flera gånger i veckan, Flera gånger i månaden, En gång i månaden eller mer sällan). • Har du någon gång ljugit för din familj eller vänner om hur mycket pengar du spelat för? (Ja)

A Rikets siffror är från år 2007

u s Uppgift saknas

Lotteri om pengar är den vanligaste spelformen och sker i ungefär samma omfattning bland ungdomar i årskurs 9 från Härjedalens kommun som i Jämtlands län och i riket. Lotteri är mer vanligt bland flickor medan övrigt Internetspel om pengar är oftare förekommande bland pojkar. Ljugit om sitt spelande brukar vara en av frågorna för att indikera riskabla spelvanor. Ett fåtal personer från Härjedalens kommun uppger att de har ljugit för familj eller vänner om hur mycket pengar de har spelat för. Totalt är dock andelen högre i Härjedalens kommun än i länet.

Gymnasiet årskurs 2

Skydds- och riskfaktorer

Bland männen i årskurs 2 på gymnasiet från Härjedalens kommun är skoltrivseln högre än i Jämtlands län och i riket. Kvinnorna från Härjedalens kommun trivs i skolan i ungefär samma utsträckning som länet och riket. En högre andel av männen än kvinnorna, 96 respektive 83 procent, från kommunen anger att de trivs mycket eller ganska bra i skolan.

Elever i årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län som trivs dåligt eller mycket dåligt i skolan uppger i högre grad att de är storkonsumenter av alkohol än elever som trivs bra i skolan. Dubbelt så många elever i årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län som trivs mycket dåligt eller dåligt i skolan uppger att de har använt narkotika jämfört med dem som trivs mycket bra eller bra i skolan. Högst andel som provat narkotika återfinns dock bland elever som trivs varken bra eller dåligt i skolan.

Skyddsfaktorer gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Skoltrivsel	83	84	85	96	88	86	92	86
Skolkar aldrig	*	25	27	*	34	29	36	29

•Hur trivs du i skolan? (Mycket bra, Ganska bra) • Brukar du skolka? (Nej, aldrig)

A Rikets siffror är från år 2007

Ju oftare man skolkar från aldrig till en gång i veckan desto högre andel är det som uppger att de är storkonsumenter av alkohol och/eller har provat narkotika. Det är 36 procent av eleverna i årskurs 2 på gymnasiet från Härjedalens kommun som aldrig skolkar, vilket är en högre andel än i länet och i riket.

Drogvanor

Drogvanor gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Använt anabola steroider	0	0	1	0	1	2	0	*
Sniffat någon gång	*	5	4	*	10	6	*	7
Använt narkotika någon gång	0	11	13	*	15	17	*	13
Snusar	*	23	11	*	27	28	21	24
Röker	*	43	41	44	39	36	41	41
Druckit alkohol senaste 12 mån	100	92	88	89	87	86	92	89

• Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination? (Ja flera gånger/kurer, Ja ett fåtal gånger/kurer, Ja en gång) • Har du sniffat någon gång? • Har du någon gång använt narkotika?

• Snusar du? (Ja, varje dag, Ja, nästan varje dag, Ja men bara ibland)

• Röker du? (Ja, varje dag, Ja, nästan varje dag, Ja men bara när det är fest, Ja men bara ibland)

• Har du någon gång under de 12 senaste månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit? (Ja)

A Rikets siffror är från år 2007

Doping

Endast ett fåtal enskilda personer i Jämtlands län uppger att de har använt anabola androgena steroider utan läkarordination. Ingen av dessa i årskurs 2 på gymnasiet kommer från Härjedalens kommun.

Sniffning

I Härjedalens kommun uppger ett fåtal personer i årskurs 2 på gymnasiet att de någon gång sniffat. På länsnivå uppger var tionde man och var tjugonde kvinna att de någon gång sniffat. Andelarna är högre i Jämtlands län än i riket, främst bland männen i årskurs 2 på gymnasiet.

Narkotika

Ett fåtal personer i årskurs 2 på gymnasiet från Härjedalens kommun svarar att de någon gång använt narkotika. I Jämtlands län är det 11 procent av kvinnorna och 15 procent av männen som uppger detsamma. Länets siffror ligger strax under rikets. På länsnivå har 12 procent i årskurs 2 på gymnasiet använt cannabis. 3 procent har använt sömn/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination. 2 procent har använt ecstasy och 1 procent har använt amfetamin.

Lust att pröva narkotika gymnasiet årskurs 2

Jämförelse mellan Jämtlands län och riket samt mellan år 2003 och år 2008 (andel i procent)

Kommun	År 2003		År 2008	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Jämtlands län	18	21	12/6 ^B	16/7 ^B
Riket ^A	7 ^B	7 ^B	6 ^B	6 ^B

• Har du någon gång haft lust att pröva narkotika? (Ja)

A Rikets siffror är från år 2004 respektive år 2007

B Andel bland ungdomar som inte har använt narkotika

Bland männen i årskurs 2 på gymnasiet år 2008 i Jämtlands län uppger 7 procent, av dem som inte har använt narkotika, att de någon gång har haft lust att pröva narkotika, i riket är andelen 6 procent. Bland kvinnorna i länet år 2008 ligger andelen på 6 procent, vilket är samma som i riket. År 2003 gjordes ingen bortsortering av ungdomar som använt narkotika varför dessa siffror är högre. Dessa går dock att jämföras med de vänstra siffrorna år 2008 som finns redovisade för

Jämtlands län. Jämför man dessa verkar lusten att pröva narkotika vara lägre bland ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet år 2008 än år 2003.

Tobak

Tobaksvanor gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Varken röker el snusar	67	51	55	48	53	54	54	52
Röker endast	*	26	33	*	20	17	26	23
Röker och snusar	*	17	8	*	20	19	*	18
Snusar endast	0	5	3	*	6	9	*	6

A Rikets siffror är från år 2007

Andelen som svarar att de varken röker eller snusar är högre bland kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet från Härjedalens kommun än både i länet och i riket. Bland männen i årskurs 2 på gymnasiet från Härjedalens kommun råder motsatt förhållande, där andelen som varken röker eller snusar är lägre än både i länet och i riket. Den totala andelen som endast röker är 26 procent bland ungdomar från Härjedalens kommun jämfört med 23 procent i Jämtlands län. Övervägande delen uppger att de enbart röker när det är fest. På länsnivå är andelen kvinnor i årskurs 2 på gymnasiet som både röker och snusar högre än i riket.

Alkohol

Alkoholvanor gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket
(andel i procent, årskonsumtion anges i liter 100 % alkohol)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Druckit smuggelsprit senaste året	67	49	41	56	53	49	59	51
Druckit hembränt senaste året	*	37	17	52	43	19	54	40
Intensivdricker 1 ggr i mån	*	52	44	59	49	52	56	51
Berused 1 ggr i mån el oftare	*	57	47	52	51	51	51	54
Total årskonsumtion i liter	3,8	4,1	4,2	5,7	5,4	7,6	5,1	4,7

- Druckit smuggelsprit senaste 12 månaderna (En gång, 2-4 gånger, 5-10 gånger, Mer än 10 gånger)
- Druckit hembränt senaste 12 månaderna (En gång, 2-4 gånger, 5-10 gånger, Mer än 10 gånger)
- Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv kvarting) eller en hel flaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle? (Någon gång i veckan, Ett par gånger i månaden, Någon gång i månaden)
- Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berused? (Någon gång i veckan, Ett par gånger i månaden, Någon gång i månaden)

A Rikets siffror är från år 2007 förutom berusningsdrickande som är från år 2006.

Kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet har druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna i större omfattning än männen (67/56 procent). Ungdomar med Härjedalen som hemkommun har konsumerat smuggelsprit i högre grad än i länet och i riket.

Mer än hälften av ungdomarna (54 procent) från Härjedalens kommun har konsumerat hembränt de senaste 12 månaderna. Det är mer än dubbelt så vanligt som i riket där cirka 18 procent har konsumerat hembränt senaste tolv månaderna.

Intensivkonsumtion (18 cl sprit) en gång i månaden eller oftare bland ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet från Härjedalens kommun är vanligare förekommande än i länet (56/51 procent). Motsatt förhållande råder gällande berusningsdrickande en gång i månaden eller oftare (51/54 procent).

Totala årskonsumtionen av alkohol räknas ut med hjälp av att addera hur mycket ungdomarna svarar att de dricker vid varje tillfälle multiplicerat med uppgivna dryckestillfällen. Ett medelvärde räknas därefter ut genom att dividera den gemensamma totalkonsumtionen med antalet respondenter. Medelvärdet för den totala årskonsumtionen för kvinnor i årskurs 2 på gymnasiet från Härjedalens kommun är lägre än i riket, 3,8 liter jämfört med 4,2 liter. Männerna från Härjedalens kommun har ett betydligt lägre medelvärde än riket, för den totala årskonsumtionen alkohol 5,7 liter jämfört med 7,6 liter för riket.

Andel konsumenter av olika alkoholdrycker gymnasiet årskurs 2 vt 2008 Jämförelse mellan Jämtlands län och riket (andel i procent)

	Kvinnor		Män	
	Z	Riket ^A	Z	Riket ^A
Folköl	40	35	59	53
Starköl	58	52	78	72
Blanddryck	88	85	69	72
Vin	72	63	50	40
Sprit	85	81	81	75

A Rikets siffror är från år 2007

Blanddryck (bl a starkcider och alkoholäsk) och sprit är vanligast bland kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län och sprit samt starköl är vanligast bland männen. En större andel män än kvinnor konsumerar folköl och starköl i årskurs 2 på gymnasiet medan en större andel kvinnor än män konsumerar blanddrycker, vin och sprit. Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län är konsumenter av alla redovisade alkoholdrycker i högre grad än i riket, undantaget blanddrycker hos männen i länet där andelen är något lägre än i riket.

Problem i samband med alkoholkonsumtion gymnasiet årskurs 2 vt 2008 Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket (andel i procent)

Konsekvens	År 2003		År 2008							
	Kvinna	Man	Kvinnor			Män			Totalt	
	Z	Z	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Grälat	58	37	75	56	48	33	34	37	46	48
Förstört saker/kläder	37	34	*	50	36	41	29	34	46	44
Bråkat/Slagits	26	35	*	20	14	*	27	28	28	23
Olycka/Skada	25	22	*	28	22	30	24	23	36	26
Oskyddat sex	31	26	*	36	27	*	26	25	31	31

A Rikets siffror är från år 2007

Grälat och förstört saker/kläder är de vanligaste problemen i samband med alkoholkonsumtion som ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet vårterminen 2008 från Härjedalens kommun råkat ut för. Andelen är högre bland kvinnor än män. Olycka/skada, oskyddat sex och bråkat/slagits är därefter de vanligaste negativa konsekvenserna av alkoholkonsumtion bland ungdomar från Härjedalens kommun.

Andelen kvinnor i Jämtlands län som har fått problem i samband med alkoholkonsumtion är genomgående högre år 2008 än år 2003. Grälat och bråkat/slagits är undantagen där kvinnorna har en lägre andel år 2008 än år 2003. Männerna i Jämtlands län har genomgående lägre andelar

konsekvenser av alkohol år 2008 jämfört med år 2003. Undantagen där andel är något högre eller densamma år 2008 som år 2003 är tappat värdesaker, olycka/skada och oskyddat sex.

Riskuppfattning vid några olika beteenden

En något högre andel bland kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län än i riket anser att det är stor risk att människor skadar sig själva om de röker 10 cigaretter eller mer per dag. Runt 56 procent bland männen från kommunen och riket tycker detsamma.

Andel som tror att det är stor risk att människor skadar sig själva (fysiskt eller på annat sätt) vid följande beteende gymnasiet årskurs 2 vt 2008
Jämförelse mellan Jämtlands län och riket (andel i procent)

	Kvinnor		Män	
	Z	Riket ^A	Z	Riket ^A
Röker 10 cigaretter eller mer per dag	69	63	55	56
Beruser sig på alkohol varje helg	55	53	30	35
Provar amfetamin 1-2 ggr	31	37	29	37
Tar amfetamin regelbundet	88	89	81	81
Provar marijuana/hasch 1-2 ggr	21	24	17	21
Provar heroin 1-2 ggr	39	44	42	47
Provar att sniffa 1-2 ggr	19	28	20	30

A Rikets siffror är från år 2007

Drygt hälften av kvinnorna i länet och tre av tio män i årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län anser att berusa sig på alkohol varje helg är förknippat med risk att skada sig själv. Genomgående anser en högre andel av kvinnorna än männen att utvalda beteenden är förenat med risk undantaget att prova att sniffa eller prova heroin 1-2 gånger.

I länet anser en lägre andel av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet än i riket att det är en stor risk att människor skadar sig själva om de prövar amfetamin, marijuana/hasch eller heroin 1-2 gånger. Skillnaden till riket är störst gällande att pröva amfetamin men regelbundet bruk av amfetamin anser dock ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet i Jämtlands län är farligt, i lika stor utsträckning som ungdomarna i riket. Av alternativen som fanns uppgav männen i Jämtlands län att det var minst farligt att röka marijuana eller hasch 1-2 gånger, endast 17 procent förknippade det med stor risk.

Vad gäller att prova sniffa är det stor skillnad mellan Jämtlands län och riket. Nästan 20 procent i länet tycker det är stor risk att människor skadar sig själva jämfört med nästan 30 procent i riket som anser detsamma. Bland kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet var sniffning 1-2 gånger det alternativ som uppgavs vara minst farligt, endast 19 procent förknippade det med stor risk.

Spel

Spelvanor gymnasiet årskurs 2 vt 2008

Jämförelse mellan Härjedalens kommun, länet och riket (andel i procent)

	Kvinnor			Män			Totalt	
	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z	Riket ^A	Härjedalen	Z
Ej spel om pengar sen 30 dagar	92	88	87	81	67	64	85	78
Lotteri om pengar	67	50	43	33	45	39	44	47
Poker på Internet om pengar	0	4	2	*	15	21	*	10
Övrigt Internetspel om pengar	*	10	9	30	21	25	28	16
Ljugit om sitt spelande	*	*	u s	*	9	u s	*	5

• Har ej spelat de senaste 30 dagarna. • Har du spelat på lotter om pengar (tex Triss eller Bingolotto) de senaste 12 månaderna? • Har du spelat poker om pengar på Internet de senaste 12 månaderna? • Har du spelat övriga spel om pengar på Internet de senaste 12 månaderna? (Flera gånger i veckan, Flera gånger i månaden, En gång i månaden eller mer sällan). • Har du någon gång ljugit för din familj eller vänner om hur mycket pengar du spelat för? (Ja)

A Rikets siffror är från år 2007

u s Uppgift saknas

Betydligt fler av männen från Härjedalens kommun än i länet och i riket svarar att de inte har spelat om pengar senaste månaden. Även kvinnorna från Härjedalens kommun har en högre andel än länet och riket som svarar att de inte spelat om pengar de senaste 30 dagarna. Kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet från kommunen spelar i lägre grad om pengar än männen. Övrigt Internetspel om pengar är vanligare förekommande bland män från Härjedalens kommun än i länet och i riket. Två tredjedelar av kvinnorna i årskurs 2 på gymnasiet från kommunen har spelat på lotteri om pengar, vilket är fler än i länet och riket.

Ljugit om sitt spelande brukar vara en av frågorna för att indikera riskabla spelvanor. Ett fåtal i årskurs 2 på gymnasiet från Härjedalens kommun uppger att de har ljugit om hur mycket pengar de har spelat för. På länsnivå syns en stor skillnad mellan könen, ett fåtal kvinnor och 9 procent av männen i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de någon gång har ljugit för familj eller vänner om hur mycket pengar de har spelat för.